

Tallinna POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi parteibüroo, direksiooni, ELKNU komitee ja ametiühingukomitee häälekandja

Nr. 1 (162) Esmaspäeval, 17. jaanuaril 1955. a. VII aastakäik

Meie kohuseks on hästi töötada

Pole maailmas teist sellist riiki kus õpiks kõrgemates koolides nii palju noori kui Nõukogudemaal. Meie noortele on avatud kõik teed kõrgema hariduse saamiseks. On vaja ainult õigesti valida eriala ja asuda siis püüdlikult, kogu energiaga selle omandamisele.

Et omandada valitud eriala, on vähe sellest kui ainult õpitakse hästi tundma vastavaid õppeaistingi. Spetsialistide-insenerile on vaja rohkemat, on vaja saada mitte endassesüvenenud suurte teadmiste varustatud kabineti-töötajaks, vaid teadlikuks, oma eriala teoreetiliselt hästi tundvaks praktikuks. Sellele nõudele juhvivad tõsist tähelepanu ka Nõukogude valitsuse ja kommunistliku partei viimased kõrgema haridusega spetsialistide ettevalmistamise koha käivad otsused.

Et kasutada maksimaalselt neid suuri soodustusi ja võimalusi, millised Nõukogude riik on loonud meie üliõpilaskonnale, on vaja hästi töötada. See tähendab — on vaja kogu kõrgemas koolis üliõpilase viibitav aeg kasutada selleks, et omandada võimalikult rohkem, võimalikult põhjalikult, võimalikult hästi.

Veel paljude meie üliõpilaste seas valitseb arvamine, et osavõtt ühiskondlikust tööst on lihtsalt ülearuseks koormuseks. Ammugi on aeg kõrvale heita see põhjalikult ekslik vaade. Aktiivse osavõtuga kõrgema õppeasutuse ühiskondlike organisatsioonide tööst omandada just selle, mis paljudele noortele spetsialistidele, kes suundudes oma kohtadele tootmises pole omanud ühiskondliku töö kogemusi, on valmistatud tõsiseid raskusi — see on organiseerimiskeskuse, oskuse töötada kollektiivis ja kollektiiviga.

Muidugi on ühiskondlike kohustuste jaotamise osas tehtud ka lubamatuid vigu. Ühiskondlike organisatsioonide juhtivad organid on läinud teinekord kergema vastupanu teed ja andnud mitmeid üheaegseid või järjestikuliselt kohustuslikuks üksikutele, aktiivsematele teadmiste, kelledele võib olla kindel, et nad täidavad saadud ülesande vastavalt nõuetele. Sellisest meetodist tuleb aga otsustavalt vabaneda. Kõrgema õppeasutuse nõutakse mitte üksikuid silmapaistvate võimetega spetsialiste — organisatooreid, vaid kogu ettevalmistatav kaader peab olema kõrgesti kvalifitseeritud. Seepärast tuleb samuti, nagu õppeülesandeid anda ka igapäevase vastav ja huvitav tegevus ühiskondlikul alal ning suunata ja nõuda selle täitmist. Põhjendus, et ühiskondliku kohustuse täitmine segab õppetööd, tuleb kummutada. Kogemused on näidanud, et just ühiskondliku töö sidumise õppetööga mõjutab ka vilmsat positiivselt. Vastupidiste tulemuste puhul ei tule aga põhjusi otsida mitte ühiskondliku tööga seostatud asjaoludest, vaid üliõpilase ajakasutuse ja töösuhetumise juures.

Teine tähtis faktor peale ühiskondliku tegevuse otsese õppetöö kõrval on osavõtt teaduslikust uurimistööst üliõpilaste teadusliku ühingu sektsioonides. Selleski osas esineb eksiarvamusi. Mitmed üliõpilased, enamuses küll ÜTÜ tööst kõrvalseisjad, ei oska õigesti aru saada kõrgema õppeasutuse ÜTÜ uurimistööde põhieesmärgist. Esineb arvamus, et teaduslikke töid tehakse ainult sellepärast, et nendega esineda ÜTÜ teaduslikel konverentsidel või esitada premeerimiseks teaduslike tööde ülevaatusel, ÜTÜ tööst osavõtu peamiseks eesmärgiks on aga uurimistöö ise, s. o. harjumine süvenema huvitavatesse probleemidesse teaduse põhjalikkusega. Nii siis ei tohi teaduslik töö sisendada üliõpilastesse mitte kerklaskliku auhannust ega jooksmise preemiade järele, vaid tõsist, teaduslikku suhtumist antud küsimuse lahendamisse.

Vaadeldes ühiskondlikust ja teaduslikust tööst osavõtjaid meie instituudis näeme paljusid seltsimehi, kes on eduka õppetöö kõrval ka aktiivsed ühiskondlikus või teaduslikus tegevuses.

Nii näeme, et ühiskondliku töö aktivistid sm-d Johannes, Maine, Vaher, Paalman jt. annavad ka käesoleval eksamisesseioonil ainult eeskujulikke vastuseid. Veel rohkem esineb aga siiski neid, kes pole siiani leidnud endale vastavat kohta neis lõikudes.

Sellelega ei tohi aga edaspidi enam leppida. Meie kõigi kohuseks on mitte ainult hästi õppida, vaid ka saavutada edu teistel aladel — lühidalt hästi töötada.

VIIMANE EKSAISESSIOON ON SELJATAGA

Hiljuti lõppes õpperühmas ME-93 talvine eksamisesseioon, mis olles ühtlasi viimaseks eksamisesseiooniks instituudis, tegi kokkuvõtte kogu õppeaja vältel rühma poolt tehtud tööst.

Nõudmised, mis meile esitati möödunud sessioonil olid suuremad kõigist senistest. Peale vahetult möödunud semestri jooksul esitatud materjali tuli eksamil teada ka eelmistel aastatel õpitud õppeaineid: elektrotehnika teoreetilisi põhialuseid, kõrgemat matemaatikat, automaatikat ja tööstuslikku elektroonikat, teoreetilist mehaanikat jne. Aru saamata kõigest varemõpitud, oleks olnud võimatu mõista täielikult viimasel semestril esitatud materjali.

Nagu rühma hooldaja õppejõud sm. Buatsidze märkis, võib kogu rühma tööga rahule jääda. Keegi rühma liikmetest ei saanud eksamisesseiooni vältel ühtegi hinnat alla «hea». Rühma 27-st üliõpilasest sooritasid 17 kõik eksamid ainult hindele «väga hea». Nagu alati, on nende seas üliõpilased Annus, Mode, Landberg, Tomson jt.

Kõige rohkem «neljasid» esines üliõpilastel Mägil ja Martinsonil. Vaatamata nende tõsisele tööle viimasel semestril, andis end tunda puudulik töö varemadel aastatel.

Jaanuari algul sõitis rühm diplomileelse praktika objektidele Erevani ja Lvovi.

I. KALLION (ME-93)

50 aastat 1905. a. 9. jaanuari sündmustest

Käesoleval aastal möödub pool sajandit päevast, mis on läinud ajalukku verise pühapäeva nime all. Viiskümmend aastat tagasi, 9. (22.) jaanuaril 1905. a. avas tsaarivalitsuse poolt korraldatud veresaun löplikult kõigi tööliste ja talupoegade silmad. Kogu töötav rahvas nägi, et kannatlikud palved ja lootused tsaari headusele on üleaursed, et loota kergendustele tsaari poolt, on ainult enesepettus. Talvapätee ette kogunenud demonstratsioonide tapmine oli selgeks ja valusaks õppetunniks kõigile, kes lasid end eksitada papp Gaponi provokatsioonilistest seletustest. Verine pühapäev oli kinnituseks sellele, et töötajatel tuleb joonduda bolševike järgi, et ainukeseks teeks oma olukorra parandamisel on relvastatud ülestõus, on revolutsioon, on tsaarivalitsuse kukutamine ja kogu võimu võtmine endi kätte. Seda teed läkski bolševike vahetus juhtimisele töötajale edasise võitluse suund, kuni 1917. a. oktoobris teostas Venemaa töölisklass ja talupoegkond maailma ajaloolise pöörangu, sotsialistliku revolutsiooni ning lõi esimese sotsialistliku riigi, millest käesolevaks ajaks on kasvanud maailma tugevaim riik — Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit.

Selle poole sajandiga, mis lahutab meid 1905. a. sündmustest, on tundmatusest muutunud maa, mida tol ajal nimetati tsaristlikuks Venemaaks. Säästmata vaeva, teostas kommunistlik partei tööliste ja talupoegade ühendamise ühtseks murdmatuks liiduks. Väsimatu võitlusega töötava rahva huvide eest, laialdase poliitilise selgitustööga laide masside hulgas, võitis kommunistlik partei tööliiskade vankumatu poolehoidu ja usalduse. Kommunistliku partei juhtimisel saavutas nõukogude rahvas ajaloos seniolematuid võite sotsialismi ülesehitamisel ja võitluses võõraste anastajate vastu.

Käesoleval ajal tähistab nõukogude rahvas 1905. a. sündmusi kommunistliku kiire ülesehitamise tingimustes. Suure entusiasmiiga on asunud meie maal ellu viima

partei XIX kongressi otsustes ja direktiivides antud ülesandeid. Meie maal pole eluala, kus ei püütaks saavutada paremaid tulemusi selleks, et veelgi enam kindlustada meie sotsialistlikku kodumaad, et aidata maksimaalselt kaasa meie suurte ülesannete täitmisele. Meie, tulevaste nõukogude inseneride ülesandeks on omandada rohkem ja põhjalikumalt kõiki teadmisi ja oskusi, et pärast instituudi lõpetamist asuda kvalifitseeritud töötajana oma kohale meie rahvamajanduses. Meie eesmärgiks peab olema saavutada oma töös ainult eeskujulikke näitajaid, kasutada ausalt ja maksimaalselt neid suuri võimalusi, millised on loonud meile Nõukogude valitsus ja kommunistlik partei riigis, kus on kehtestatud kõik need põhimõtted, mille eest valasid oma verd ka 1905. a. 9. jaanuari demonstratsioonist osavõtjad.

T. ONNO (KS-32)

Üheks edukamaks üliõpilaseks õpperühmas O-71 on kommunistlike noorte grupibüroo sekretär sm. Rinaldo Pöld.

Pildil: üliõpilane Pöld sooritamas eksamit mäelektrotehnikas õppejõu sm. Kasesalu juures, kes hindas tema vastust „väga heaga“ H. Haagma foto

AINULT PIDEVA TÖÖGA SAAVUTATAKSE HÄID TULEMUSI

Talvine eksamisesseioon rühmas O-51 on alanud. Enamik üliõpilasi suhtus selle ettevalmistamisele täie tõsidusega. Nii andis üle 80% üliõpilastest eksami üdelektrotehnikas ainult headele ja väga headele hinnetele. Kuid siiski pole veel kõik üliõpilased suutnud mõista eksamite suurt tähtsust ja seda, et iga eksamiga läheneme oma valitud elukutse saavutamisele. Nii sai õppejõud dots. Riikoja üliõpilastelt Holviit ja Martinsonilt puudulikud vastused. Sellised tulemused on täiesti hukkamõistetavad.

Järgmiseks eksamiksi oli Ajalooline ja NSVL geoloogia. Nimetatud aine omab suurt tähtsust kaevaste leiukohtade tundmaõppimisel. Ühtlasi on see aine geoloogiliste ainete tsükli üheks raskest, sest ta nõuab suurt faktiilise materjali tundmist. Enamik üliõpilasi oli eksamiksi tõsiselt ette valmistanud ja vastasid headele ja väga headele hinnetele. Heade teadmistega paistis eriti silma üliõpilased Käpa, Kutsar ja Lõmp. Kuid siiski oli eksami käigus ka väärnähteid. Näiteks sai üliõpilane Kungla üdelektrotehnika eksamil hindeks «väga hea», kuid teisel eksamil suutis vastata vaevalt hindele «rahuldav». Eriti hooletult on eksamitesse suhtunud üliõpilane Martinson, kes sai esimesel eksamil puuduliku hinde ja teisel eksamil ei ilmunud üldse. Sellist hooletult suhtumist õppetöösse on tema juures varemgi esinenud. Siin on süüdi muidugi ka kogu rühma kollektiiv ja kommunistlikud noored, kes pole suutnud seni Martinsoni kasvatada vastutustunnet.

Vanemõpetaja K. OJASTE
U. SÄASTLA
H. VALGEPEA (O-51)

Parandada söökla ja einelaudade tööd

Hoolimata söökla kasutades olevate ruumide vähesusest, jätab söökla küllastajatele korraliku mulje. Valmistatavate toitumise menüü on mitmekesine ja toidud on maitselt head. Kuid esineb ka rida puudusi. Lugesid sissekirjutusi küllastajateraamatuse, torakab eriti silma hea teenindamise eest avaldatud kiitus ettekandjale L. Maripuule. Puuduste kohta on raamatus märkusi aga vähe, kuigi vastavad sissekanded oleks üheks vormiks lükkade avastamisel ja nende õigeaegselt kõrvaldamisel. Söökla istudes on küll sageli kuulda küllastajate nurinat, kuid märkusi raamatus ei ole, seega jäävad esinevad vead kõrvaldamata. Näidatud kriitika vormi on vajalik tulevikus laiendada kasutada.

Toitude kvaliteeti kontrollitakse koka ja kassapidaja poolt ning sedagi mitte iga päev. Kontrolli tõhustamiseks oleks vajalik seda läbi viia iga päev vastava komisjoni poolt, kuhu kuuluks ka TPI a/ü komitee esindaja. Soovida jä-

tab söökla varustamine, eriti kartulitega. Nii näiteks ajavahemikule 21. det. kuni 3. jaan. oli ette nähtud ainult 220 kg (!) kartuleid, millest jätkus ainult suppile.

Menüü muutuks veel palju mitmekesisemaks kui valmistatakse ka hakkliha toite. Kontrollkäigul selgus aga nende puudumise lihtne põhjus — hakkmasin on katki! Jahtunud toitude serveerimise — mida muide juhtub sageli — põhjuseks on soojenduskohade vähesus. Palju nurinat on olnud ka kassa aeglase töö kohta.

Lõpuks mõni sõna puhtusest sööklas. Tihti on laudlinad laudade määrduvad ja põrandal vedeleb toidujätmeid. Siin ei saa aga põhjuseks tuua mitte ainult söökla personali lohakust, vaid peamiselt loomulikult ebakultuursed söökla küllastajad, kes prae- või supikondid asetavad otse puhtale laudlinale.

Astudes peahoone einelauda, võib siin keskpäeval alati kohata pikka ootajate järjekorda, kuna

üks müüja ei jõua kiiresti teenindada suurt ostjaskonda. Alates kevadsemestrist saab puhvet senisele lisaks veel ühe ruumi ja müük algab kahe kohaga. Päevadel, kui puhvetis pole piima on müügil ainult musta kohvi ja sedagi mittepiisavalt. Palju otsustarbakam oleks pakkuda ka teed, kuid selle puudumise põhjuseks on arvatavasti liiga odav hind.

Sanitaarselt ei ole vastuvõetav einelauas klaaside pesemine külma veega. Peamised klaasid vajavad pesemiseks kindlasti soojat vett, milleks oleks vajalik sisse seada vastav veesoojendi.

Üliõpilaste ja õppejõudude toitlustamistingimuste parandamiseks tulevad toodud puudused kiiresti kõrvaldada.

A. PENNAR,
TPI a/ü komitee esindaja

L. PAAL,
«Tallinna Polütehnik» toimetuse liige

Väär suhtumine õppetöösse

Üliõpilane Kesamaa (EV-33) kirjutades 28. 12. 54. a. kontrollitööd kõrgemas matemaatikas ei viitsinud kõige elementaarsemadki tehteid ise teha, vaid püüdes eesistujalt sõna-sõnalt maha kirjutada, sai hakkama järgmistega «pärlitega»

1) Antud oli: $y = 0,2(x + 4)$
Kesamaa «teisendas»:
 $y = 6,2(x + 4)$
 $y = 0,2x - 98.$

Mahakirjutamisel muutus 0 6-ks ja uuesti 0-ks, 0 9-ks, märk «+» = «-»ks, kuna koma kadus hoopis.

2) Antud oli $(8 - 2y)$; 3. Kesamaa «teisendas» selle $8 - 2y$.

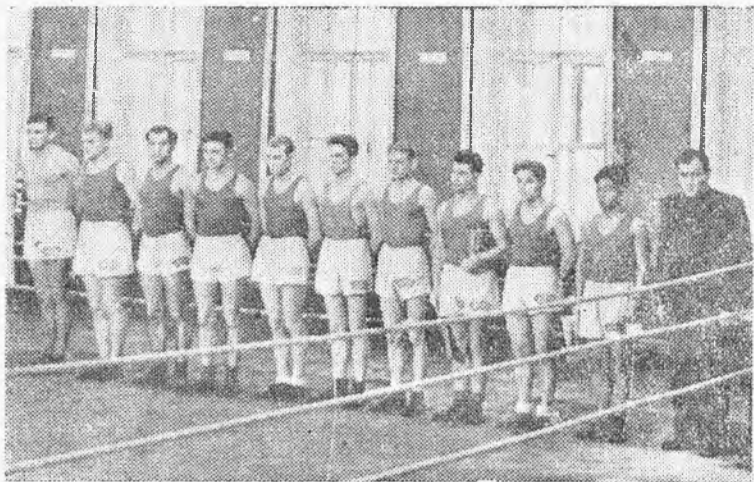
3) Vahe ruutu arvutatakse Kesamaa järgi nii:
 $(8 - 2y)^2 = 64 - 4y^2.$

4) $\cos 1$ tuletis on $-\sin^2 1$. Toodud näidetest saab teha ainult ühe järelduse: seniste teadmiste ja praeguse tööstiili juures pole mõeldav, et sm. Kesamaast saaks nõukogude insener.

Kahjuks pole nimetatud üliõpilane rühmas EV-33 erandlikuks näiteks: kogu rühma õppe-discipliin ja õppeedukus on madal, rühmas valitseb ebaterve, ükskõikne meeleolu. Vaatamata korduvatele meeldetuletustele oli 1955. a. 1. jaanuariks 24-st üliõpilasest arvestatud I kodune töö 3-1 ja II kodune töö 2-1 üliõpilasel. Viimasest kontrollitööst võttis osa ainult 14 üliõpilast, kelledest töö arvestati ainult kolmel.

Omal poolt on kõrgema matemaatika ja teoreetilise mehaanika kateeder püüdnud üliõpilasi kõrgemalt abistada. Milliseks kujunevad aga sellise töösuhetumise tagajärjel rühma EV-33 eksamitulemused kõrgemas matemaatikas käesoleval sessioonil, on raske öelda.

K. ALLIK,
kõrgema matemaatika ja teoreetilise mehaanika kateedri assistent

Tablilt on viimasel ajal esinenud TPI poksimeeskond. Pildil näeme meeskonda peale TRÜ—TPI—EPA matškohtumise võitmist. Alates vasakult: Sakk, Gebruk, Ahlberg, Osadtš, Vesiloo, Hurt, Kondratjev, Vigdorov, Rumvolt, Tsoi ja meeskonna treener NSVL meistersportlane Turja. H. Haagma foto.

SPORT ON PARIMAKS VAHELDUSEKS ÕPPETÖÖLE

Algus talvine eksamisessioon — vastutusrikas ajajärk üliõpilaste elus. Kahekordselt vastutusrikas on see üliõpilastele, kes võtavad osa TPI spordiklubi võimlemissektiooni tööst, kuna varsti peale sessiooni algab tõsine võistlusperiood: instituudi individuaal- ja meeskonna esivõistlused, vabariiklikud ja lõpuks kõrgemate koolide vahelised üleliidulised võistlused. Seepärast omab erilist tähtsust süstemaatiline treening, sportliku vormi säilitamine ja pidev töö esitatavate harjutuste kvaliteedi parandamise alal. Paljud võimlejad katkestasid möödunud eksamisessiooni ajal treeningud ja seepärast tuli instituudil tihti välja panna halvasti ettevalmistatud, sageli aga ka puuduliku koosseisuga meeskondi. Võistlustel saavutati ainult

mõningaid individuaalseid esikohi. Ometi on instituudi võistkonnal kõik eeldused pretendeerida üldisele esikohale linna ja isegi vahariigi ulatuses. Tahaks, et see sessioon ei mõjuks nii meie sportlikele tulemustele. Mida on vaja selleks teha? Vale on selline arvamine, et eksamite ajal «ei ole aega» tegelda treeninguga. Kui üliõpilane vaatab lähemalt kui palju ta kulutab aega õppetööle, siis jõuab ta kahtlematuult veendumusele, et 9 tundi nädalas võib rahulikult pühendada võimlemisele. Vale on ka selline arvamine, et treening väsitab, et pärast seda on raske õppida. Suur Lenin õpetas, et parimaks pühikuseks on vaimse ja füüsilise töö vahelduvus. Seepärast on peamine range ja otstarbekas päevarežiim.

Artikli „Viivi jonnib“ ilmumise järgi toimus rühmas K-71 üliõpilaste nõupidamine, kus: 1) tunnustati õigeks artiklis esitatud kriitika 2) jõuti otsusele, et üliõp. Saaremeetsa irdumises ühiskondlikust tööst on suurel määral süüdi rühma K-71 kollektiiv eesotsas rühmakolmikuga. Kuigi oldi hästi teadlikud sm. Saaremeetsa erandlikust passiivsest seisukohast rühmas ja nõrgast ideelis-politilisest tasemest ei püüudki teda tõsiselt kaasa tõmmata rühma ja kogu instituudi sisele. Koosolek leidis, et sm. Saaremeetsale tuleb anda esimesel võimalusel püsiv ja jõukohane ühiskondlik kohustus.

K. VÄLJAK, õpperühma K-71 rühmanvanem J. LÜLLEMETS, komsomoli grupibüroo sekretär

Artiklis „Otsustavalt parandada teaduskonna juhtimist“ on toodud rida tõsiasjadele rajatud puudusi teaduskonna töös, milliste kõrvaldamiseks on esialgselt tehtud järgmist: 1) teaduskonna õppejõudude koosolekul arutati õppedistsipliini kindlustamise küsimusi ja rühmahooldajate õppejõudude tööd. Erilise päevakorrakäsitluse oli arutusel I kursuse rühmahooldajate tegevus. Esimevate puuduste kõrvaldamiseks võeti vastu üksikasjalised otsused. 2) Õppedistsipliini tugevdamiseks suhtub dekanat edaspidi tõsisemalt distsiplineerimata üliõpilaste väljakutumisse ja karistamisse. Samuti andsid teaduskonna komsomolibüroo (sekretär sm. Paalman) ja a/j büroo (esimees sm. Räämet) lubaduse tõhustada tööd võitluses õppedistsipliini tõstmise eest. Suur puudujate arv möödunud semestri lõpundaalatel oli vanemate kursuste üliõpilaste juures tingitud kursuseprojektide lõpetamisest. Siin tuleks edaspidi kaaluda võimalust luua enne eksamisessiooni ühenädalane projektide lõpetamise periood, nagu see on mõnes teises NSVL kõrgemas õppeasutuses. 3) Tuleval õppeaastal püüame sanitaartechnika eriala esimese kursuse üliõpilastele pidada loengud sissejuhatuses ehitustehnikasse eraldi teiste ehitusteaduskonna I kursuse erialade üliõpilastest. Käesoleval aastal oli aga õppejõud sm. Kõiv lügselt koormatud TPI uue hoone projektee-rimistöödega.

Tunnistan ajalehes avaldatud kriitika õigeks ja püüan edaspidi hoiduda näidatud puuduste kordamisest. H. LAUL, ehitusteaduskonna dekaan

Vastusena artiklile „Need puudused segavad õppetööd“ teatan järgmist. Artiklis esitatud puudused vastavad tõele 1) Vastavalt direktiooni juhendile majutatakse üliõpilased ühiselamutes tubadesse arvestades rühmi ja kursuseid. Üksikutesse tubadesse jäävad mitme rühma üliõpilased põhjusel, et kohtade arvud tubades ja ühe rühma üliõpilaste arv ei ühtu. 2) Joonestuslauad ei ole ühiselamute varustuse nomenklatuuris ette nähtud, kuid direktiooni korraldusel on kateedritest ühiselamutele üle antud 170 joonestuslaua. 1955. a. I ja II kvartali jooksul antakse ühiselamuis elu-nevate üliõpilastele kasutamiseks veel 100 joonestuslaua. 3) Ühiselamu Pärnu mnt. 6 on varustatud uute aknakardinatega. Toiduainete panipaigaks ei ole nimetatud ühiselamus võimalik teist ruumi saada, kuid ventilatsioon seatakse hoidlasse sisse 1955. a. kapitaalremondiga. Teisel, neljakohalisel gaasipliidil võis gaasivõrguga ühendada ainult kaks kohta, sest kõrgi kubaatur ohutustehnika eeskirjade kohaselt rohkemat ei luba. 4) Lenini pst. ühiselamus ilmnesid eksploatatsiooni võtmisel kanalisatsioon ja veevõrgis tõsised puudused, mis rõhuvas enamikus on nüüd kõrvaldatud. Samuti on a/j kasutadaolevaist ruumidest antud üks üliõpilastele õpperuumiks. V. PALU, TPI majandusosakonna juhataja

Üleliidulisel Põllumajandusnäitusel

(Algus «Tallinna Polütehnik» nr. 12)

Kolhoosid on oma elektrijaam, kõik kolhoosnike majad on elektrifitseeritud. Elektrienergia abil toimub sõotade valmistamine, farmide veega varustamine, lehmade lüpsimine jne. Kolhoosi 1953. a. sisetulek moodustab 2 100 000 rbl. Jagamatu fond on kasvanud 1 715 000 rublani. Jagamatu fondi arvel on kolhoos ehitanud 4-realise lauda, sigala, 2 silotorni, linnufarmi, teraviljahoidla; kolhoosis töötab söökla, juuksur, on oma võõrastemaja. Nüüd on kolhoosnikud asunud uue kolhoosiasula ehitamisele. Edukalt arendades ühiskondlikku majandust tasub kolhoos kolhoosnikele normipäeva eest hästi. 1953. a. tasuta i ga normipäeva eest 8 rbl. 50 kop. rahas, 1,5 kg teravilja ja 2 kg kartuleid. Peale selle iga kolhoosniku pere saab isiklike loomade jaoks koresõota. Kolhoosi esirindlased, nagu seatalitaja A. Päädaja sai 1953. a. töötasu 8300 rbl., 1470 kg teravilja, 1960 kg kartuleid; kõrge tasu sai ka lüpsja M. Rünne, põllubrigaadi tööline J. Tiite ja teised. Kõigil farmide töötajail on oma tootmisülesanded, mille ületamisel nad saavad lisatasu. 1953. a. seatalitaja H. Bristol sai täiendava töötasuna 6 kahekuulist porsast, linnukasvataja A. Saveli üle 700 kanamuna. Iga kuu saavad kolhoosnikud rahalist avantsi. Kolhoosi juhatab alates tema organiseerimisest sm. H. Olbrel. Eesti NSV paviljoni väikeses saalis on näidatud vahariigi saavutused sea-, linnu- ja karusloomakasvatuse ning kala-püügi alal. Selles saalis demonstreerivad oma saavutusi ka vabariigi teaduslikud asutused ja parimad majandid teraviljakultuuride, kartuli, juurvilja, söödakultuuride ja lina saakide alal. Peale ülalnimetatud paviljoni on näitusel territooriumil terve kolhoosikeskus, MTJ, külanõukogu, kolhoosidevaheline elektrijaam, piimavabrikud, liha-tööstused-automaadid, kolhoosiklubi, seitsmeklassiline kool, lastesõim jne. Näitusel esineb väljapanekutega üldse 3911 kolhoosi, 1306 sovhoosi, 419 MTJ-i, palju teaduslikke uurimisasutusi, katse- ja

õppeasutusi ning üle 150 000 põllumajanduse esirindlase. Taimekasvatatate töösaa-vutusi demonstreeritakse rohkearvulistes eripaviljonides. Teravili, puuvill, suhkrupeet, lina, kanep, õli- ja tehnilised kultuurid, kartul ja juurvili, aiandus, viinamarja-, siidi-, metsa- ja lillekasvatuse ja hal-jastamine — igale neist on pühendatud omaette paviljon. Sissejuhatavaks on siin paviljon «Põllutöö». Paviljoni sissejuhatavaks on paviljon «Loomakasvatuse», kus kunstipäraselt vormistatud saalides tutvustatakse külatajaid saavutustega kõigi loomakasvatuse harude alal. Siin on esitatud rikkalikud andmed ka selle kohta, kuidas meie kolhoosid võitlevad kindla söödabaasi loomise eest, missugused on kõige ratsionaalsemad loomade söötmise normid jne. Loomakasvatuse paviljoni tahha on paigutatud hooned üksiku-tele loomaliikidele, mis kujutavad endast eeskujulikke loomade far-me vastava sisustusega. Kõik töömahukad protsessid, alates joogivee ja sõotade ette-andmisest, on mehhaniseeritud. Samas asub paviljon «Jahindus ja karusloomapidamine», kus on näidatud meie rikkused karusloomade alal. Nõukogude karusloomad on kuulsad kogu maailmas. Meie maal on loodud võimas, tehniliselt täiuslik tööstus, mis on aluseks Nõukogude Liidu rahvamajanduse pidevale arengule. Lenin õpetas, et sotsialismi materaalseks aluseks on raskemasinatööstus, mis on võimeline reorganiseerima ka põllumajanduse. See Leninil õpetus on viidud ellu. Nõukogude Liidu sotsialistlik põllumajandus on muutunud kõige võimsamaks ja

mehhaniseeritumaks maailmas. Ainult sõjajärgseil aastail sai meie põllumajandus ligi miljon traktorit (ümberarvestusega 15 hobujõuliste), 117 tuhat kombaini C-6, 111 tuhat iseliikuvat kombaini C-4 ja suure hulga teisi põllumajandusmasinaid ning sisseseadeid. Kujukalt demonstreerib Nõukogude Liidu sotsialistliku põllumajanduse mehhaniseerimise ja elektrifitseerimise astet üleliiduline Põllumajandusnäitus. Põllumajanduse mehhaniseerimise ja elektrifitseerimise paviljoni kaudu. Üldse on paviljonis 740 eksponaati, nende hulgas 48 traktorit, 25 autot, 14 mootorit, üle 150 põllumajandusmasina, 380 eksponaati elektrifitseerimise alalt, 42 eksponaati remontseadmetest jm. Esimesed 4 saali demonstreerivad üldist põllumajanduse mehhaniseerimise ja elektrifitseerimise arengut. Stendidelt nähtub, kui kiiresti on arenenud meteraskemasinatööstus, mis võimaldab toota suurel arvul traktoreid, kombaine ja teisi põllumajandusmasinaid, millega on varustatud meie maa masinatraktorijaamad. Ühes nendest saalidest on välja pandud kõik traktorid ja autod, mida toodab kodumaine tööstus põllumajanduse jaoks. Seal võib näha meie põllumajanduses juba väga levinud traktoreid, nagu C-80, DT-54, KD-35 jt. Erilist tähelepanu väärrib aga Minski traktoritehase konstruktorite poolt välja töötatud uus ratastraktor «Belorus», mida toodetakse juba seerialiselt. Traktor omab väga laia kiiruste diapasooni, mis võimaldab teda kasutada mitmesugustel töödel. Näit. töötamisel taimeistutamismasinaga alandatakse traktori kiirus kuni 0,91 km tunnis. Tunduvalt kergendab haakijate rasket tööd hüdrauliline geade, mille abil on kerge juhtida haakeriistu. Peale ülaltoodute omab traktor «Belorus» veel palju teisi positiivseid külgi. Vaadeldes näitusel väljapanud autode tüüpe, selgub, et kõik need on välja töötatud nõukogude konstruktorite poolt peale Suurt Isamaasõda. Sellest nähtub, kui võrd suuri edusamme on teinud meie autotööstus. Mahukate mullatööde teostamiseks hüdroelektrijaamade ja teiste põllumajanduse vajalike

ehitiste rajamisel, on loodud suure kandejõuga veoautod. Nii toodab Minski Autotehas 25-tonniseid isekallutajaid MAZ-525. Ettekujutus tema suurusest annavad gabariitmõõdud: pikkus — 8,3 m; laius — 3,22 m; kõrgus — 3,75 m. Suuri edusamme on teinud meie maa põllumajandusmasinate tootmise alal. Ennerevolutsioonilise Venemaa põllumajandusmasinate kogu aastatoodang oli 1,5 korda väiksem, kui praeguse Rostovi põllumajandusmasinate tehase toodang. Viimase 6—7 aasta jooksul on põllumajanduses võetud kasutusse üle 220 uut tüüpi masina. Neid kõiki võibki näha koos põhimõttiliste tööskemidega paviljoni paljudes saalides. Põlluharimiseks on konstrueeritud palju võimsaid atru, mis võimaldavad teostada sügavkündi hea kvaliteedi ja suure tootlikkusega. On loodud rida eriotstarbelisi atru, nagu sooader, metsaader, mitmesugused adrad aiatööde jaoks jne. Väljapanekute hulgas on ka erikonstruktsiooniga adermaaharimiseks Maltsevi meetodil, mis erineb tavalisest adrast selle poolest, et tal puudub hölm. Künd selle adraga toimub suurel sügavusel (40—45 cm) mulda pöörmata, seda ainult kobestades. Väga otstarbekad on veega täidetavad põllurullid, mille raskust saab reguleerida täidetava vee hulga. Tehnika uudiseks on elektromagneetiline seemnepuhastamise masin ÕMC-1, mis on ette nähtud ristküheina, lutsemi, lina ja teiste kultuuride seemnete puhastamiseks umbrohu seemnetest. Umbrohu seemned omavad krobelist pinda, kuna kultuurseemned on siledad. Seemned segatakse magnetilise pulbriga, mis jääb umbrohu seemnete pinnale ja magnetiseeritud trummel tõmbab nad enda külge. ÕMC-i tootlikkus on 160—250 kg/tunnis. Vajalik võimsus — 5 HJ. Vilja kuivatamiseks on loodud rida liikuvaid viljakuivateid, mis tunduvalt vähendavad vilja transportikulud. Suurt tähtsust juurviljade kasvatusele omab lavamajandus. Ka siin on mehhaniseeritud suurt töökulu nõudvad operatsioonid. Gonki nim. sovhoosis Moskva oblastis on kasutusel mehhaniseeritud kahepoolsed lavad, kus töö-

tab lavakombain, mis mehhaniseerib 22 tööprotsessi. Elektrifitseerimise edusammud meie maal on näidatud 23 stendil. Üks stendidest jutustab kohalikest elektrienergia ressursidest. Nõukogude Liidu territooriumil on üle 117 000 jõe, millede võimsus on 300 milj. kW ning võimalik elektrienergia aasta toodang 1500 mrd. kWh. Seal, kus puudub vee-energia, kasutatakse laialt teisi kohalikke energiasursse — turvast, puitu, põllumajandustööstuse jäätmeid jm. 1953. a. alguseks oli Nõukogude Liidu elektrifitseeritud 20 tuhat kolhoosi, 90% sovhoosidest ning 95% MTJ-dest. Suur hulk eksponaate tõendab meie elektritööstuse kõrget tehnilist taset. Eksponaatide hulgas on rida liikuvaid elektrijaamu, elektrimootoreid, generaatoreid, elektritraktor ZT3-12, mis on ehitatud tavalise diiseltraktori DT-54 baasil, elektril keevitusagregaate jm. Tutvunud mehhaniseerimise ja elektrifitseerimise paviljoni stendid ja eksponaatidega, näeme, kui järjekindlalt viiakse meie maal ellu NLKP KK septembripleenumi otsuseid põllumajanduse elektrifitseerimise ja mehhaniseerimise alal. Külalastud üleliidulisel Põllumajandusnäitusel tuleb märkida, et me pole ühelgi varasemal reisisil mitte kunagi ega kuskil saanud nii eedate muljete ja mälestuste osaliseks. See näitus, meie kodumaa pealinnas Moskvas, on nagu terve meie suur kodumaa miniatüüris. Parim kui kunagi enne, on praegu ettekujutus kogu meie suurest kodumaast, tema loodusvaradest, tema rikkudest, tema inimestest, nende tööst ja tegevusest. Ja suurim kui kunagi enne on armastus ja lugupidamine meie sotsialistliku maa ja tema töödarmastava rahva vastu. (LÕPP)

TOIMETUSE KOLLEGIUM: A. Lebbin (toimetaja) O. Bussel (toimetaja asetäitja) Laksberg, Paal, Hallik, Maine, Annus, Pärn, Pello, Lannus, Sandrak, Tambet ja Viljarand.